

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Štěpána Výborného v právní věci žalobce: **B. N.**, zastoupeného JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, Václavské nám. 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministertvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2024, č. j. OAM-542/ZA-ZA12-ZA21-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2025, č. j. 13 Az 37/2024-20,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Žalovaný rozhodl, že žalobci se neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12 až 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou.

[3] Městský soud konstatoval, že žalovaný shromáždil dostatek aktuálních a relevantních informací o zemi původu žalobce a řádně zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

[4] Dále městský soud zdůraznil, že žalobce ve správním řízení jasně deklaroval, že do země původu se nechce vrátit kvůli svému dluhu vůči soukromé osobě (svému švagrovi). Ekonomické potíže v zemi původu však nemohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

[5] Městský soud vyhodnotil, že žalobce ve správním řízení neuvedl žádné azylově relevantní důvody a žádost o mezinárodní ochranu podal zjevně účelově, veden snahou o legalizaci pobytu v České republice. Legalizace pobytu s cílem vyhnout se případným nepříznivým důsledkům nezákonného pobytu na území ČR však není důvodem pro

mezinárodní ochranu formou azylu. V případě pronásledování ze strany soukromých osob může žalobce využít ochrany státních orgánů v zemi původu. Žalobce však na jakékoliv kroky vedoucí k získání takové pomoci rezignoval, není proto možné se domnívat, že by mu adekvátní pomoc nebyla poskytnuta. Městský soud doplnil, že v zemi původu žalobce existují kontrolní postupy v případě nečinnosti policie.

[6] Dále městský soud konstatoval, že v případě žalobce nebyl naplněn neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro uvážení žalovaného, zda žalobci udělí humanitární azyl.

[7] Žalobu městský soud jako nedůvodnou zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Proti rozsudku městského soudu se žalobce (stěžovatel) bránil kasační stížností.

[9] Stěžovatel zdůraznil, že z dokazování vyplynulo, že se ocitl v bezvýchodné životní situaci, když byl nucen vypůjčit si finanční prostředky od lichváře, aby mohl krýt náklady na život své rodiny. Následně pak čelil množství výhrůžek ze strany věřitele. Domnívá se proto, že je ohrožen na životě a domovský stát není z důvodu vysoké zkorumpovanosti schopen mu poskytnout adekvátní ochranu.

[10] Stěžovatel namítl, že postupem soudu byl poškozen. Soud nekriticky převzal závěry žalovaného ohledně chodu policejních služeb a úrovně spravedlnosti v Uzbekistánu. Stěžovatel má přímou zkušenost s tamním systémem, správnímu orgánu popsal, jak korpumpoval státní složky, aby dosáhl propuštění otce. Věřitel, který stěžovateli usiluje o život, disponuje větší ekonomickou silou, stěžovatel proto předpokládá, že jej domovský stát v kritické situaci neochrání. Občanům stěžovatelova domovského státu je dána teoretická možnost domáhat se ochrany, existují však „výjimky“. Existence těchto nedostatků a absence orgánu obdobného Generální inspekci ozbrojených sborů naznačují, že obavy stěžovatele nejsou liché, a to tím spíše, že výhrůžkám čelil již při pobytu v domovském státě.

[11] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] **Žalovaný** se ve vyjádření ztotožnil s rozsudkem městského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost je přípustná.

[14] Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, je namíste kasační stížnost podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále „s. ř. s.“) odmítnout jako nepřijatelnou.

[15] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, učinil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě

pokračování

„rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle uvedeného usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[16] Judikatura zdůrazňuje, že stížní důvody se musí upínat k rozsudku krajského soudu, neboť kasační stížnost podle § 102 s. ř. s. je opravným prostředkem právě proti rozsudku krajského soudu; smyslem řízení o kasační stížnosti tak je polemika s rozhodnutím krajského soudu (usnesení NSS ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003-73). Na argumentaci krajského soudu však stěžovatel reagoval šablonovitými formulacemi, v obdobných řízeních často používanými.

[17] K námitce, že městský soud nekriticky převzal závěry žalovaného, Nejvyšší správní soud uvádí, že žaloba, obdobně jako kasační stížnost, byla založena na typizovaných námitkách. Městský soud, jsa vázán žalobou (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), posuzoval azylovou relevantnost stěžovatelova příběhu v rámci žalobních bodů a vzhledem ke zjištěným okolnostem. Skutečnost, že se závěry žalovaného se městský soud ztotožnil a zahrnul je do odůvodnění svého rozsudku, nečiní rozsudek soudu nepřezkoumatelný ani jinak nezákonný.

[18] Z tvrzení stěžovatele vyplynulo, že motivem k opuštění země původu byl dluh, který tam měl, a potíže s věřitelem, jemuž svůj dluh nebyl schopen splácet, pročez mu hrozilo trestní stíhání. Městský soud se tak příhodně zabýval otázkou, zda v případě stěžovatele jde o pronásledování či hrozbu vážné újmy ve smyslu zákona o azylu, když původcem výhrůžek je jeho věřitel. K této otázce existuje četná judikatura (srov. např. rozsudky NSS ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54, nebo ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008-101, č. 1806/2009 Sb. NSS). Z judikturních východisek městský soud správně vycházel, když dospěl k závěru, že stěžovatel se nepokusil svou situaci vyřešit prostřednictvím vnitrostátní ochrany, a proto není možné poskytnout ochranu mezinárodní. V takové situaci totiž nelze případ podřadit pod pronásledování či hrozbu vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Městský soud přílehlavě odkázal rovněž na judikaturu, podle níž sama nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit, není podřaditelná pod azylově relevantní důvody (rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37).

[19] Nejvyšší správní soud jen pro úplnost doplňuje, že nynější stěžovatelovo tvrzení, že mu věřitel usiluje o život, neodpovídá stěžovatelovým tvrzením ve správním řízení, v němž stěžovatel uvedl, že věřitel mu hrozí tím, že jej oznámí policii. Argument vlastní korupční zkušeností, který měl podpořit námitku zkorumpovanosti systému a nedůvěry ve státní instituce, stěžovatel neuvedl ve správním řízení ani v žalobě. V kasační stížnosti tak již tato skutečnost nemá místo (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). Ani toto tvrzení, bylo-li by uplatněno relevantně, by však nic nemohlo změnit na závěru městského soudu, že pokud stěžovatel rezignoval na snahu vyřešit svou situaci prostřednictvím vnitrostátní ochrany, není možné poskytnout mu ochranu mezinárodní.

[20] Horší socio-ekonomická situace ani odlišný standard ochrany práv jednotlivců v zemi původu ve srovnání s ČR bez dalšího nezakládá důvod pro udělení azylu v ČR, podstatná

pro posouzení naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu je konkrétní situace stěžovatele a důvody, pro které o azyl žádá (např. rozsudek NSS ze dne 28. 1. 2005, č. j. 5 Azs 207/2004-53).

[21] Judikatura rovněž jasně potvrzuje, že obtíže spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu nelze bez přistoupení dalších okolností vnímat jinak než jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení azylu nejen podle § 12, ale ani § 14 zákona o azylu (rozsudky NSS ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019-46, ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 208/2020-40). Špatná ekonomická situace v zemi původu stěžovatele dopadá stejně na všechny občany a není důvodem pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

[22] Veškeré závěry městského soudu jsou podloženy spisovým materiálem.

[23] Nejvyšší správní soud konstatuje, že jeho ustálená a jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti. Městský soud v napadeném rozsudku výklady obsažené v relevantní judikatuře následoval. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení městského soudu, jež by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost proto svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, protože je ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[25] K odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného přezkumu (rozsudek NSS č. j. 9 As 83/2021-28, odkazující na usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). O náhradě nákladů řízení proto Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. května 2025

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu